

ĐỒ-VAN-Y
QUẢN-LÝ
Giá bán nhứt trình
AN-HA
Trọn năm.....8.000
Sáu tháng.....3.000
Giá bán riêng nhứt
trình L'APPEL
Trọn năm.....6.000
Sáu tháng.....4.000
Giá bán chung hai bên
Trọn năm.....10.000
Sáu tháng.....6.000

AN-HA-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGŨ DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG—Boulevard Delanoue—Cantbo
Directeur Politique: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 3958

PHẠM-KY-XUONG
CƯỞI-SỐT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt-trình hay là gởi
bài đăng báo xin đề thơ
cho M.Đồ-van-Y quản-ly

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gởi số tiền
luôn, bốn-quán lấy làm
thăm cảm,

Đừng làm người Có nên tự-tử chẳng?

(Tiếp theo)

Kể trước đang bàn giải cái mạng
sống của ta ai cho mà chưa ra lẽ là
ai, nay tôi xin thưa rằng: Đảng mà
cho ta cái mạng sống đó thì chính
là Đảng phải có phép tác vô cùng
và tự-hữu hàng có đời đời
mời mọc, chứ không phải hoặc
cha mẹ hoặc thánh thần hay là
phật tổ gì như đã giải rồi trong số
trước đó.

Đảng cho ta mạng sống tức là
đảng cho mạng sống của ta, ta
ta, ông bà tổ tiên ta, dân tộc ta.
Ngươi tố ta trước hết. Vậy Đảng
ta phải tự hữu nghĩa là tự nhiên
bởi mình mà có ra trước hết chẳng
cần vật chi loài chi, thì mới có
phép có tài mà cho cái mạng sống
cho loài người ta liên tiếp nhau từ
thuở tạo lập sơ khai cho đến ngày
nay. Những người có thọ lấy cái
mạng sống dưới thế này thì chẳng
lại khi nào cho ai khác mạng
sống được. Đảng ta tự-hữu và đời
đời vì Người còn hoài chẳng khi
nào mất, cho nên cùng là Người
cho mạng sống con cháu ta cho
đến ngày rồi đời sau hết.

Thôi nói nữa e nhảm tai xin nói
ngay rằng Đảng cho ta mạng sống
là Đảng Tạo hóa đó, song kẻ gọi
Hóa-công, người kêu Hóa-Nhi,
tiếng Pháp là Dieu còn tiếng rõ
ràng thường nghe là Thiên-chúa
hoặc Đức Chúa Trời thì ai ai cũng
biết là Đảng mà người giáo tôn
kinh và thờ phượng vậy.

Bây giờ biết rõ là Đảng Tạo-hóa
cho ta mạng sống nghĩa là sanh
dựng nên ta thì xin hỏi qua Đảng
ta sanh dựng nên ta có ý gì?

Thưa đảng tôn kính thờ phượng
Người và cho ta dạng hưởng
phước vô cùng đời sau trên nước
thiên đàng. Nhưng chẳng phải
thờ phượng Người bằng cái tên
ta bằng cái tiếng ta là người có
dạo đó mà dạng dẫu; phải kính
gư mọi thể thức lưu truyền, phải
kính giữ giải-ran Đ.C.T. cùng
luật điều Hội Thánh và làm các
việc lãnh phước đức nữa. Những
giải-ran Đ.C.T. và những luật
điều Hội Thánh là để nào và quá
thật đáng tin tưởng làm sao thì
mọi người bên giáo đều hiểu biết
nên tôi chẳng nói ra nữa làm chi
mà e chán-tai cho anh em đọc giả,
và lại trong báo này chẳng phải là
chỗ để truyền bá cái tôn giáo ra
cho ai, nên tôi không nói dài dài
chi về lẽ đạo, mà còn tôi nói ra một
ít để đây thì chỉ là tôi muốn bàn
giáo cho rành rẽ nghĩa lý với cái để
báo này đó thôi.

Trong mười giải-ran Đ. C. T.
(Dix commandements de Dieu) thì
giải thứ năm dạy rằng: Chớ giết
người; nghĩa là chớ theo ý riêng
mà giết mình hay là kẻ khác.

Xứ ta phần nhiều là người
lương không có đức nào dịch xác
để cho người răn mình, nhưng lệ
luật mà người ta noi giữ chính
mở mở chứ không chỉ là tin tưởng.
Nhiều khi họ sát hại người mà họ
chính sợ luật đời công trời chứ
không sợ luật nào riêng nữa, nên
nếu có lúc nào xảy ra việc cùng
trí lo sợ thì họ tự-tử và nghĩ rằng
đó là phải rồi nợ thế không còn lo
sợ chi nữa.

Hỡi ôi! Người ta làm lạc là thế
nào! Chớ chỉ người ta tìm nghĩ
cho biết chết rồi phải trả lẽ cách
nào trước mặt Đảng Hóa-công và
chính hình phạt làm sao thì ai là
người ta không dám liều mình tự-
tử làm vậy.

Luật dạy rằng: kẻ nào phạm
một tội nặng mà thôi (chẳng cần
phải nhiều tội) mà không thông
bồi an nãng khi còn sống, thì lúc
chết rồi nó phải bị phạt trong hỏa-
ngục (địa-ngục) lửa sinh lửa diệt
thiếu đời nó đời đời. Tội nặng là
tội nào?— là tội ngộ nghịch cùng
Đ.C. T. nghĩa là phạm trong mười
giải-ran Đ.C. T. cùng sáu luật điều
hội-thánh (1) mà trong tội sát mình
đây tức là tội giết người là một tội
phạm trong mười giải-ran Đ.C. T.

Mạng sống ta một mình Đ.C. T.
dạng quyền cất lấy mà thôi, vậy
nếu ai tự sát mạng mình là kẻ lạm
quyền Đ. C. T. nên phải đáng cho
Người hình phạt.

Những người kêu là Libre-pen-
seur thì chẳng hề tin tưởng đạo
nào, đời sau thường phạt làm sao
họ tưởng rằng chết rồi thì vạn sự
dai hưu không còn biết gì nữa; bởi
vậy mà ta thấy họ làm ra làm đểu
tối phong bại tục, gian-ngược tham
lam trộm cướp nghinh ngan thiêu
gi là những đức tác nhân. Đến khi
họ thấy họ tội lỗi đầy dẫy, lương
tâm hằng cắn rứt, nhiều khi phải
tự-tử mà lánh nợ trần ai.

Ôi! mấy anh thật là khôn làm.
Cướp bóc, gian ngược của người
xai phi đã nó đủ, cường dâm phụ
nữ đã thỏa tình mơ, nay nhằm
đã tính tránh bề nợ thế kéo nó
buộc ràng trong khi mưu gian d

(1) Anh em bên lương, nếu ai muốn
biết giải-ran Đ.C.T. và luật điều hội
Thánh làm sao thì xin xem sách
Thánh-giáo Yếu-lý của người đạo
Thiên-chúa thì biết.

SAO CHỖI

Tánh người hề quen thì không sợ
ngay hay là sợ. Dầu cốp mà thường
gặp thì cũng bớt sợ. Còn như các ông
tây vô nhà quê, vì dân sự xir ta ít hay
gặp người râu ria, mặt sanh mũi nhọn
thì dân sự làm nơi lại còn sợ người
tây hơn là sợ cốp. Ấy cũng là vì quen
cùng không. Trăng tròn, trăng khuyết,
nguyệt thực, nhật thực, sao xẹt, ta
thường thấy nên bao giờ trăng khuyết
hay là nguyệt thực hay là có sao xẹt
thì ta không lo sợ hay là lấy làm lạ.
Trong nhà quê xứ ta nhiều chỗ thấy
sao xẹt lớn, đuôi dài, còn nói là Bà
giáng hạ. Bên Ấn-độ dân sự thấy nguyệt
thực thì la vang và đánh đồng la cho
mặt trăng nhà mặt trời ra, sợ nó nuốt
lun đi, không để là không cầu ta, một
lúc nó cũng phải nhả. Nhưng đời này
trông xứ ta thì cũng ít còn ai lo sợ vì
trăng khuyết, vì nguyệt thực, hay là
vì sao xẹt. Song mỗi lần có sao chổi
hiện ra thì trong dân sự còn phần thì
sợ hãi, phần thì xôn-xao rộn-rục. Vì
sao chổi là ít có mà lại hình dạng,
ánh sáng khác hẳn các thứ sao. Người
không tin rằng sao chổi đem điềm tai
hoạ thì cũng tin rằng sao chổi đem điềm
coi chơi cái sao lạ thường.

Con người lúc còn đã mang sợ cốp,
sợ rắn, sợ cướp, sợ giặc. Cái lo sợ
nhiều quá, nó nhem vào đầu cho đến
lúc xã-hội văn minh rồi thì cái phần
lo sợ cực khổ tai họa nó làm cho con
người lo sợ về ngày mai mãi. Xét về
cái đời tư của con người thì cái lo
buồn là nhiều, cái vui mừng là ít. Xét
về cái vận mạng của dân, bất lực là
lầu. Mà tưởng đồ tránh dạng làm
sao? Hễ con non người càng khôn
xảo thì càng đại dột. Thiên vòng
khởi khởi sơ nhi bất lậu, gặt gấm
là gặt gấm người dưới thế này chứ
muôn cao bay xa chạy sao khỏi
lưới trời. Ta hãy thử xem coi, trừ
ra mấy người tự tử, vì nước nhà
vì con ức lòng, cùng trí, thì cả hết
thảy là người thọ trời khuấy đất
tội lỗi đầy dẫy biết bao kẻ xiết.

Như vậy nếu không có quyền
phép của Đảng Tạo-hóa để mà
trừng trị những kẻ vô đạo, những
đứa vô nghi và chẳng có những
nơi thanh nhàn để mà thường
những kẻ lãnh thì chẳng là thiệt
thời cho kẻ lãnh lãnh ở dưới thế
thế này làm ru? Vì ta thường gặp
những kẻ an ở ngay lãnh mà
thường chịu làm đều tiêu tan
tân khổ cho đến chết không có
hưởng sự gì sung sướng dưới thế
gian này, còn những kẻ hung dữ
lấn bạo mà trọn cả đời nó đều dạng
sung sướng.

Ấy vậy ta nên hiểu biết mạng
sống ta có đến cang hệ với Đảng
Tạo-hóa làm nên chỉ ta đứng sát
hại nó mà phải chịu hình phạt đời
đời trong lửa sinh lửa diệt.

(Sau sẽ tiếp)
F. Bùi-công-Hội

dân ngu như dân ta hay là dân trong
một xã-hội sắp đặt rành rẽ như nước
Pháp thì cái phần vui sướng lại
chẳng có chút nào, còn phần lo sợ,
hoặc lo cho ngày mai no cơm ấm áo,
hoặc sợ cướp, sợ lục bảo, lại là lớn
lắm. Nên trong xã-hội, hay là trên
trời, có hóa là đều chỉ quai lạ hay là
lạ thường, thì dân không bàn rằng
mình sẽ gặp vui, lại chỉ bàn về đường
tai họa không mà thôi. Bởi vậy cho
nên sao chổi vì nó là một cái sao lạ
thường nên dân ta thấy có sao chổi
thì kinh sợ, tai nạn lo nó đến cho
nước, hoặc bão, hoặc lụt, hoặc hạn-
hoặc rối loạn trong nước.

Cái sợ này chẳng phải là một mình
dân ta có, dân Tào, dân Ấn-độ, dân
Âu-Tây, trong loại dân nào cũng tin
rằng sao chổi hiện ra cho hay trước
những điều tai họa lớn sẽ đến. Lại
cho đến các anh thiên-văn khi xưa
cũng là không biết rõ sao chổi là gì,
ở đâu mà đến, rồi lại đi đâu. Có anh
bàn rằng sao chổi là hơi đất, hơi đá,
hơi cây cối của trái đất này bay lên
trời dựng nhằm từng lửa mà cháy
lên đi doan như dân, bàn rằng sao
chổi là hồn của các bậc thánh như
giản bỏ trái đất này bay tìm cảnh
khắc. Nên hề hồn thánh như giản
bay đi nơi khác thì trái đất này không
ai duy đặc, phải mắc những tai họa
lo. Dân các nước văn minh bên Âu-
tây từ đời Đức Chúa Gia-Tô, cho đến
thế kỷ thứ mười tám, hề thấy sao
chổi hiện ra trên trời thì bàn là gần
tận thế. Người thì nói sao chổi là cây
đào của trời để phạt nhơn loại. Người
lại nói thấy có mặt ma, mây quỷ trong
đuôi sao chổi. Người thì bàn là vận
nhà vua đương thời gần cùng. Cái
sao chổi năm 1910, sáng như trăng,
dài vắt ngang từ khỏi nóc nhà cho
đến nửa trời, làm cho dân ta lo sợ
một lúc. Sự tai họa đến cho nước nhà
ta. Năm sau Tàu nổi loạn thì mới bàn
tại cái sao chổi ấy đem điềm về vận
mạng nước Tàu.

Muốn cho nhơn dân thấy sao chổi
hết sợ thì phải tìm cho ra sao chổi là
gì, ở đâu hóa ra, ở đâu đến rồi đi
đâu. Phải cho dân biết rằng sao chổi
xây văn trên trời cũng đều như trái
đất xây vòng theo mặt trời, như trăng
xây vòng theo trái đất vậy. Xây dựng
giờ, dựng lệ, chớ chẳng phải hóa biến
như ma. Ngày nay ta biết hệ mặt trăng
lúc xây vòng theo trái đất mà đi ngang
trước mặt trời thì ánh mặt trời đi, làm
cho ta thấy như là mặt trời bị mặt
trăng ăn vậy. Nên ngày nay ta thấy
nguyệt thực, nhật thực, không còn
sợ đại như dân Ấn-độ nữa. Các anh
thiên-văn tinh biết ngày nào giờ nào
có nguyệt thực, nhật thực. Nếu không
có mấy anh thiên-văn tìm ra gốc, và lý
như trăng ba mươi năm khuyết một
lần, thì có lẽ trong dân mỗi khi trăng
khuyết bàn là trăng bị chi an môn đó.

Ngài rằng hề biết rõ thì hết tin quỷ
nên ông Nhu-tông (Newton) là một tay
thiên văn danh tiếng ăn-lê, thừa năm
1680 có một cái sao chổi to hiện ra,
mới quyết tìm cho ra cái đường đi của
sao chổi ấy. Anh ta cùng với người

Lời rao bán thuốc

Tam sắc bổ hoàn tôn trị nam nữ
lão yếu thân thể hư nhược, mỗi một
ve 1450.

Điều kinh bạch đới hoàn, tôn trị
phụ nữ bế kinh xích đới bạch đới
cửu bạch thọ dụng đẳng chứng một
ve 1400.

Bổ phế thánh dược thủy tôn trị
nam nữ lão thiếu nhứt thiết tôn khai
cửu khai đẳng chứng giá mỗi ve 0440.

Ngũ lâm bạch trực hoàn một
ve 0440.

Nhơn sâm hảo diễn hoàn một
ve 0430.

Chư quân quan cổ thỉnh nhận cầu
ky mạch vi ký, nhà ở tại Annam Cẩn-
thor, cầu tàu lục-tỉnh nhà số 32, tôn
hiện, sanh thực được tài sâm nhưng
ngọc quý, phát khách.

Cantbo: TRÍ-TRUNG-HOÀ cáo bạch.

giúp việc rất yếu thiết của mình là
ông Halley (Halley), tính ra cái đường
sao chổi đi. Mới biết cái đường ấy
như cái vòng hình thuôn dẹp. Ông
Halley tìm ra đều ấy, thích ý mới ngả
về tìm học sao chổi. Ông ta tìm ra rằng
cái sao chổi hiện ra năm 1531, với cái
sao hiện ra năm 1607, là một cái. Nên
nói rằng chắc cuối năm 1758 hay là
bước đầu năm 1759, là 76 năm sau,
thì cái sao chổi ấy trở lại nữa. Sau hai
ông thiên-văn Clairaut và Lalande, và
bà Horlesse Lepaute, quen ăn, quen
ngủ, chăm chỉ trọn sáu tháng trời,
tính ra rằng qua tháng April 1759 thì
cái sao chổi năm 1607 sẽ trở lại. Ba
người ấy nói nếu tinh có trật, thì cũng
trong một tháng thôi. Quả thật, qua
ngày 12 tháng Mars năm 1759 thì có
sao chổi ấy trở lại y như lời tiên tri.

Từ đây mới biết chắc rằng sao chổi
cũng xây vòng theo mặt trời, xây
đúng giờ khác như trăng xây theo
trái đất, như trái đất xây theo mặt
trời vậy. Từ đây dân Âu-tây thấy sao
chổi mới hết lo sợ nữa.

Ngày nay những thầy thiên-văn
biết chắc rằng sao chổi là như một
đồng buột sao mới om lại như đồng
đặt thành như trái đất. Mấy cái sao
chổi thấy từ xưa nay đều là đi vòng
mặt trời. Nhưng mà mặt trời nằm xéo
trong góc của vòng ấy, chớ chẳng
phải nằm giữa như năm giữa vòng
con đường trái đất ta dẫu. Cái vòng
mà sao chổi đi theo ấy mà lớn thì sao
chổi ấy đi lâu lắm mới trở lại, còn
nhỏ thì đi mau. Nên có cái sao chổi
như cái sao của ông Encke tìm được,
thì đi có ba năm trở lại. Cái sao chổi
của ông Halley tìm ra, là cái sao ta
thấy năm 1910 lại đi 76 năm thì hết
một vòng. Có cái đi lâu hơn một hai
ngàn năm.

Cái đuôi sao chổi là vì hơi khí của
cái sao chổi với hơi nóng của mặt trời
khắc nhau nên hơi khí trong sao chổi
xẹt ra một đường sáng.

Có khi sao chổi lúc đi gần mặt trời,
bị nóng quá đứt làm hai, như cái
sao chổi năm 1845 hóa ra hai cái lần
lần xa nhau. Hai cái sao này có lẽ bị
phá nát ra nhờ lửa, làm cho năm 1872
với năm 1885 trên trời sao xẹt như
mưa. Năm 1872 ông thiên văn tây
Camille Flammarion khi ấy sang chơi
Ý-dại-lợi ở tại thành Rome, ông nói
sao xẹt đó như mưa từ đây giờ tới
tới một giờ sáng.

Khoa học tìm ra gốc sao chổi, là
phá được một cái sự sợ đại lớn của
nhơn loại. Nên nói khoa-học phá đi
doan là trùng lâm.

Nguyễn-Tĩnh

Ômôn Thời đàm

Hai người nói chuyện
(TIẾP THEO)

— Anh rừ làm sở gì?
— Rừ anh theo tôi về bên cuộc khảo
án chắc điều hơn; chứ ở đây đeo
đuôi theo ba cây ruộng ác là mang
nghèo hoài.

— Anh nói cũng phải, không lẽ trời
hại hoài; thì chung gì cũng có cái xằng
chớ lẽ nào không. Đây cũng gần tới
kỳ nhóm chúng niên của Hội đồng
quản hạt, mấy ông là miệng lưỡi của
chúng ta, lẽ nào mấy ông bỏ qua mà
chẳng doái tưởng đến cái ách khuyển
nguy của chúng ta thì còn chi là tai
mất. Nhứt trình chạy rồi lẽ nào chẳng
có, thiên hạ kêu rêu hoài có lẽ mấy
ông cũng đau lòng chớ nào không?

— Anh mắng nói Nhứt-trình chạy
hoài; tôi tưởng, Nhứt-trình chạy
không mấy chắc cho mình chạy thì
chắc hơn; bởi chúng ta sở ý rằng
chúng ta có miệng lưỡi, chúng ta có
tai mắt, ấy là cái hi vọng về chỗ lợi
hại của chúng ta; miệng lưỡi mà dặng
hở môi, tai mắt mà dặng liệt ngó biết
quang sắc chỗ lợi chỗ hại thì cái hành
trình của ta đi làm cử-tri ngày nọ
chẳng ưỡng. Chớ có miệng lưỡi mà
biếng nói, tai mắt mà biếng xem, để
cho chúng ta chơi với nơi trường khổ
nào này... kiết cuộc thì chúng ta
cũng phải chết.

Đây, để tôi thuật cái sở hành của
tôi cho anh nghe. Biết rằng miệng đất
của tôi do gia cũng đáng bạc ngàn,
mà tiếc sao dặng, đeo theo nó hoài
cho đến đời không tiền đóng thuế; chớ
tôi về bên mấy năm nay, mỗi năm
cuộc 3, 4 công khai kiểm cũng dặng
trăm rưỡi gia, trông vai ba công bắp
kiếm cũng được năm bảy chục đồng;
hai món đó cũng đủ xây xài trong
năm, lối thời vậy cho qua ngày buổi,
thế mà cũng sung sướng tâm thần,
bây giờ tôi chỉ cần lo cho hai tháng
cháu, ông bà phò hộ trong ít năm nữa
đây miếng cho nó dậu được cái bằng
cấp tối nghiệp cho tôi một cái thì có
chi vui mừng bằng cái sở nguyện của
tôi; bây giờ sao tôi ham cho con cháu
học quá anh! Thấy người ta có con
cháu thì dậu thiết nó nòn cái ruột tôi
quá da anh.

— Trời sanh mỗi người, mỗi ý chẳng
giống nhau, tánh tôi lại chẳng ham
chỗ đó, thà cây cuốc ăn còn chắc điệu
hơn. Cái hạng mình dới náo dặng,
dầu mà con cháu mình nó có giới thể
nào cũng không làm thầy này ông kia
dặng bao giờ; không đủ cho hạng con
cháu mấy ông mấy thầy có dậu cho
tôi con cháu mình. Con vua thì dặng
làm vua, con sãi ở chùa thì quét lá gia.

Tưởng cho một đứa trẻ từ lúc vô
trường học A, B cho đến khi thi đậu
bằng cấp tài năng, ít nữa cũng trên
10 năm; mà trong khoản 10 năm đó
phải tốn chừng bốn năm ngàn đồng
mới xong. Tôi thấy rồi, đời bây giờ
thầy giáo dạy cũng bằng tiền, mà thi
cũng bằng tiền; hai cái đó cái nào
cũng bằng tiền hết.

— Anh nói phải mà chưa phải mấy.

— Sao vậy?

— Hồi trước khác, bây giờ khác. Một
thầy giáo mà có tánh siêng năng, ví
dụ: luật lệ của trường dạy một mà
thầy dạy hai, học một năm bằng dứ,
khác học hai năm, mình đến ơn cho
thầy năm ba đồng dặng lắm chớ. Còn
sự thì tiền là hồi nào kia chớ bây giờ
dầu có. Lúc thì miếng là mình đủ sức
làm bài nào trúng bài này, không tiền
cũng dậu vậy mà...

— Vậy sao anh, được vậy thì tôi cũng
ràng cho thẳng ít tôi nó học thêm ít
năm nữa. Bây giờ nó ngồi lớp nhì
rồi, may dặng vậy thì nó cũng sung
sướng cái thân của nó. Thiết cực quả
anh, nghề làm ruộng thì là cực khổ
hơn hết, quần áo lang thang, tay chơn
lở lổ, thối dể tôi nghe lời theo anh.
Thưa anh tôi về dể lúc nào rảnh qua
anh nói chuyện nữa chớ.

Trần-vân-Từ
(lại cao)

Vinh thăng hàm tước

Vì lời nghị của quan Thống-Đốc
Nam-kỳ, qui vị kẻ tên dưới đây được
vinh thăng hàm tước.

Phủ hàm

Ông Trương-lân-Vị Huyện hàm ở
Châu-Đốc.

Huyện hàm

M. Lê-văn-Biên thơ toán hạng nhứt
hồi hưu (Biên-hòa)

M. Tr-tân-Lợi điền sanh thượng hạng
hồi hưu (Vinh-long)

M. Huỳnh-v-Mới Giáo tập thượng hạng
Đốc học trường Đakao

M. Lương-v-V. Thượng Quan Vệ-uy
(Biên-hòa)

M. La-thành-Cơ điền-chủ ở Bình-thủy
(Cần-thơ)

M. Ông hưng Kỳ Cai-tổng nhứt hạng
(Sóc-trăng)

M. Huỳnh-t-Cửu Cai-tổng nhứt hạng
(Trà-vinh)

M. Lê-tân-Sang Kinh-lịch thượng hạng
Tam-tòa (Saigon)

M. Trần-v-Nhiều Thừa-biên nhứt hạng
sở Thương-chánh (Saigon)

M. Ng-v-Thọ sở điền-thoại (télépho-
niste) thượng hạng (Saigon)

M. Trương-c-Đầu Thông-phân nhứt
hạng địa-hạt (Rạch-giá)

M. Huỳnh-Há Cai-tổng nhứt hạng
(Rạch-giá)

M. Trương-vân-Lang Thông-phân
thượng hạng Soái-phủ Nam-kỳ

M. Huỳnh-v-Thinh Thông-phân hạng
nhì sở Tuân-thành (Chợ-lớn)

M. Ng-hưng-Long Cai-tổng hạng-ba
(Chợ-lớn)

M. Phan-v-Thiệp Thông-phân hạng-
nhứt sở Sảnh-y (Phu-m-Penh)

M. Ng-v-Tri Điền-sanh thượng hạng
(Chợ-lớn)

Bôn-báo kính lời mừng cho qui ông
nhứt là ông La-thành-Cơ ở Long-
tuyền (Cần-thơ) ngày nay được phần
nước dôi dào, cần dai rực rờ. Thật
là: đã giàu mà lại thêm sang. Quí
hóa thay!

A. H.

Gia truyền

LƯƠNG-PHƯƠNG THẦN HIỆU

—1— Chứng ứ-huyết

Chứa máu trong ngực làm nặng,
hoặc ho khạc máu ra bởi bị té nặng,
cây dể, đất dể hay là trọng dặng.

Phải dùng...

SẮP THIẾT TỐT 1 lượng.
Nước dái (NGŨI MẠNH) 2 chén kiêu
Cổ-SEN (NGŨI TIẾT) 1 chỉ.

Sắc còn lại 7 phần rồi thêm nước
dái sống 3 phần. Mài rực tàu (thứ
mực thơm) vào uống thì lành bệnh.

—2— Chứng ứ-máu xi

Rắn đau nhứt rất rực rất mau.

Phải dùng...

BẠC HÀ RUỘNG dầm lấy nước
Mài mực thơm vào, thoa khắp chừng
rắn.

Phải ngâm nửa giờ. Nhỏ ra và súc
miệng.

Trừ căn. — Lấy MẬT ONG với TRO GỪNG
(gừng khô dể thành than) hòa hai
món lỏng lỏng ngâm trừ căn.

—3— Mũi đau

Mũi đau ra nước vàng, nghe mũi,

lở mũi.

Dùng...

VỖ XƠ TRÁI MƯƠI DOL CHẤY.
Cổ SEN dể cháy hai món bằng
nhau dầm nhỏ (thổi ít ít vào lỗ mũi,
còn dư hòa với nước cơm sôi mà cho
uống.

Vô-quốc-Hưng

Sắc cảm hảo hiệp

Tiếp được hồng thiệp của vợ
chồng M. Vô-hàm-Hoanh giáo-tập
trường Thời-Long (Ômôn) gọi mời
lự hi-tiệc ngày mồng 5 và mồng 6
tháng 7 tới đây nhậm ngày 23 và
24 Aout 1925 nhơn dịp thấy định
bế gia thạt cho lịnh lang là Vô-vân-
Thức cựu học sanh trường Bôn-
quốc Saigon cưới con gái của M.
Biện cựu xã-trưởng làng Thạnh-
hòa trung-nhứt (Long-xuyen).

Chúng tôi xin kính lời tạ ơn M.
Hoanh có tình có cặp và mừng cho
thầy có phước sanh con cưới hỏi
rõ ràng và xin chúc cho vợ chồng
mời của cháu nôi tóc dền già; trăm
đều hạnh phước.

PHẠM-BÁ-ĐẠI (Cần-thơ)

Lâm-nguyên-Sĩ (Cairang)

Tiếp được hồng thiệp của ông bạn
tôi là M. Dương-tân-Tiền, hương-cả
làng Thạnh-xuân, tổng Định-hòa
(Cần-thơ) mời đến ngày 25 và 26 tháng
6 Annam năm Ất-sửu, nhậm ngày 14
và 15 Aout 1925, đến dự tiệc mừng
cung người, nhơn dịp người định chử
vu qui cho con gái thứ ba của người.

Vì tình tri-kỷ, tôi tạm dôi hàng chia
mừng cùng vợ chồng ông bạn tôi hữu
phúc sanh con, dặng gả cưới rõ ràng
và luôn dịp tôi cũng cầu chúc cho có
dầu, chủ rừ dặng phước đẹp duyên tra,
phu hòa phụ thuận.

Lâm-nguyên-Sĩ

Giáo-tập Cairang Kinh hạ.

Xe hơi hại mạng người

Mới rồi đây ở Huế-kỳ, người ta có
làm sổ thống kê coi một năm số người
ta bị hại về xe hơi là bao nhiêu.

Trong năm 1924 số người bị xe hơi
càng:

Chết..... 6.935 người

Bị bệnh..... 117.820 người

Tính số trung bình mỗi ngày thì
19 người chết và 405 người bị bệnh.
Hiện thời ở Huế-kỳ số xe hơi có được
18 triệu cái. Còn ở xứ Nam-kỳ ta hiện
nay số xe cũng gần được 5.000, số
người bị hại, nếu tính ra cũng là bốn;
vì xem trong các báo mỗi ngày thường
thấy sự rừ ro của xe hơi làm cho
thiệt hại mạng người cũng là bị
thương tích không khi nào ngớt được.

CÓ ÍCH CHO

Nhà buôn Annam

Mấy năm sau đây người Annam ta ra
buôn bán coi một ngày một đồng mà
trong số ấy cũng có người nên nghiệp.
Song sánh với nhà buôn Tây thì nhà
buôn Annam ta hãy còn kém sút lắm,
mà nhứt là trong việc biên-chép sổ
sách thì thiệt là khuyết-diếm.

Tôi thăm nghĩ: việc biên chép là việc

PROVINCE DE SADEC

Travaux Communaux

AVIS D'ADJUDICATION

Lieu, date et heure de l'adjudication: Inspection de Sadeq, le 25
Aout 1925 à 9 heures.

OBJET: Construction d'une école de filles comprenant deux classes
au village de Hoi An (Cai-tân-thuong)

Importance approximative..... 3.314\$00

Cautionnements } Provisoire..... 60\$00

Definitif..... 120\$00

Delai impart pour l'exécution des travaux: TROIS MOIS.

Bureaux où le dossier d'adjudication peut être consulté: 4e bu-
reau du Gouvernement à Saigon. Inspection de Sadeq et bureau du
Chef de Subdivision des Travaux Publics.

Sadeq, le 18 Juin 1925

L'Administrateur

Sao mà nhân mày nhiều
mặt da thịt có ngứa khó
chịu thì lấy
Pommade Cadum thoa
cho hết gáy quào làm chi
cho tróc vảy trầy da.

Agents d'Annonces en Europe:
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

rất cần cho nhà buôn, cho nên biên-
chép mà không trùng cách là một điều
trở ngại cho cuộc sanh-lý của mình.

Nên tôi có soạn một cuốn sách quốc
ngữ, tựa dể *Phép biên chép sổ sách
buôn bán*, lược giải các điều cần ích
về nghề làm sổ-sách theo kiem-thời.
Người buôn bán mà làm sổ-sách theo
cách chỉ dẫn trong sách này dể ít mất
ngày giờ mà sổ-sách được rành-rẻ
phần-mình. Sách này từ ngày xuất bản
đến giờ cũng được dất dụng, trong
Nam ngoài Bắc nhiều vị thương-gia
mua về xem ai cũng nhận là một cuốn
sách có ích cho nhà buôn Annam.

Giá bán mỗi cuốn là..... 1\$00
Phụ tiền gởi..... 0.18

Ái muốn mua xin dể thơ cho M.
Đỗ-văn-Y Quân-Lý An-Hà ấn quán
Cần-thơ.

ANCIENNE MAISON AKOUNE

Epicerie Mercerie

Ban Ly-Seng
dit Vang-Lor-Thanh
HUYNH SANH, propriétaire
31, Rue du Quai. Cantho-ville
Téléphone: n° 24
Maison vendant
Le meilleur marche

Consommations sur place

Alimentation générale
Vins fins, Vins de table et liqueur de
toute marque en caisses et en bouteille
Conserves alimentaires de 1re marque
Arrivage à chaque courrier de France:
FROMAGE Gruyère en meule.
GLACE
Parfumerie marques les plus connues
Verrerie et cristallerie de luxe
et ordinaire
TABACS, CIGARETTES ET CIGARES
Expéditions soignées et rapi-
des dans l'intérieur

MAISON DE CONFIANCE

Rẻ quá! Thật rẻ quá!!

Một quyền tuồng cải-lương rừ có
ích cho phong hóa nước nhà, (dây
ngót trăm trường, giấy láng, có hơn
bốn chục bài ca và nhiều câu ngâm)
như quyền tuồng "Tiết-Liền-Lương-
Duyên" của tác-giả Lành-doan-Chánh
(Cairang) mà giá bán có năm cái bạc,
thì thật rẻ quá.

Vậy ai là người thương phong văn
tục dậu, xin hãy mua giùm làm nhĩn.

Các nhà buôn sách đều có trữ bản
tuồng này.

Mua si có huê hồng nhiều, mau
man viết thơ cho M. Lâm-nguyên-Sĩ,
giáo tập Cairang (Cần-thơ) mà thương
nhĩn.

P. S. Người nào muốn cho con cháu
gái mình theo đường ngay, chừa nẻo
vạy, thì dừnng có tiếc 0\$50. Hãy bời
mua cho được quyền tuồng này mà
cho con, cháu gái mình dể. Như vậy
mới phải là người biết mến thương
phong hóa.

Ái dậu??? Ái dậu???
Kỷ-giá dậu dầm hồi.

Bởi nhờ khô ráo mau
nên XÀ-BONG CADUM
dùng ít hao, vì dùng
cho mơn còn chúc xiêu
cũng còn dùng dặng.

CỦA MỖI NGÀY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HUỖN
CỦA ÔNG
Lương-y DEHAUT
uống trước khi dặng cơm,
thì CHẮC ĐANG KHỎE MẠNH LƯỜN
và ngăn ngừa các chứng bệnh nguy hiểm bởi
tại huyết hư hay là ăn không đủ mà sanh ra
Thuốc tuồng này trị các chứng bệnh:

NHƯỢC ĐAU, AN KHÔNG TIỂU,
NANG BAO TỬ, CHÓNG MẮT,
KHÔNG THU THỜI.

ĐẢ SỬA LẠI

Hay hơn kỳ trước!

Tuồng Bửu-Cánh-Trùng-Duyên kỳ
trước in ra không mấy kỹ, sai trật
nhiều chỗ, vì người chủ hồi lúc đó
phải bệnh nên không thể sửa bài vở
sau khi ấn công sắp chử, vạy mà 1.000
cuốn ra đời không dầy một tháng mà
bán còn hết thay, huôn là hôm nay,
đã sửa lại rất kỹ càng:

Đổi dấp xới như nước
CA NGÂM NGỌT TỶ ĐƯỜNG

lẽ nào anh em lại đi phụ sao?— Công
lực nhiều hơn kỳ trước nên dể giá là
0\$50 mắc hơn kỳ trước một cái mà
dàng hơn kỳ trước bội phần. Mà
tuồng người mình cũng không phải
phân biệt giá cả cuốn sách hơn là
cái giá trị cuốn sách.

In kỹ nhĩ: 5.000 cuốn đã dể bán tại:

Chợ-mới— Saigon: Nguyễn-thị-Hai,
Lê-Mai và Lê-phước-Thanh.

Cần-thơ: Bùi-huân-Huân và An-Hà-
ấn-quan. Cairang: Nguyễn-bà-Thọ và
Nã-Thọ.

Long-xuyen: Tăng-kim-Tiết, Trâm-
khue và Nhơn-Thuân.

Sóc-trăng: Phước-Nguyên và Nguyễn-
hoa-Vo. Bảixâu: Hà-tài-Lợi.

Bà-liêu: Đức-Mậu và Lâm-Phát.
Cà-mau: Trương-hòa-Hên

HÃY NHỚ!

Nơi người chủ-bôn không hề bán lẻ
cho ai tắc cả!

Ái muốn mua si Tăng-Dại-giá-gai
và Bửu-Cánh-Trùng-Duyên thì hãy
viết thơ cho M. Felix Mộng-Trần, dể
dời chớ ở về Cần-thơ, Boulevard
Delanoue ngay hàng xe Trần-Đất-
Nghĩa nhà số 41 mà thương nhĩn thì
được vui lòng chẳng sai.

Tuồng Tăng-Dại-Cầu-Nôn dừnng in
cũng gần rồi.

Ái đau con mắt?

Có một ông thầy danh y lịch-trị về
bệnh đau con mắt: nhậm có cườm
vạy cả, kéo nity chẳng luận lâu mau
miếng là còn thấy bóng đèn thì trị
dặng, một phương thuốc rất nên thần
hiệu đã trị dể trăm người rồi.

Nhĩn vì liêm dặng phương thuốc
bay công phu chẳng dể lại dậu nhệm
đi chẳng chịu phò bày ra mà giúp ích
cho nhau ỹ là người có tội lỗi chung
với xã hội.

Cứ theo lời rao này khác hẳn với
bộn dưng y, nghề hay quí hơn tiền
bạc.

Vậy ai có mấy chứng bệnh nói trên
đây muốn rước thầy trị cho lành bệnh
hãy viết thơ hỏi ngay Monsieur Trần-
quang-Minh Pharmacie Centrale à
Bà-liêu thì tiệm này sẵn lòng chỉ
giùm cho, còn như người nào có quả
sàng vì tại trị giùm làm phước không
tính tiền chi hết.

TRẦN-QUANG-MINH

(Sau sẽ tiếp)

(Sau sẽ tiếp)

L'Impérator.